

kommande Vinter næsten ikke vil være et Gaardmandshjem, et Godsejerhjem, et Proprietærhjem, et Husmandshjem, hvor man ikke diskuterer Aften efter Aften Spørgsmaal om de Boligforhold, der stilles Krav om i dette Lovforslag. Der vil blive spurgt: Er det nu saa galt, som der er sagt og skrevet, er det nødvendigt at lovgive her? Og det er min Overbevisning, at denne Diskussion rundt om i de tusind Hjem i Danmark vil føre til samme Resultat, som Diskussionen i Kommissionen og blandt de ledende Politikere, nemlig det, at der er et paatrængende Krav om en Lovgivning paa dette Omraade. Ud af den Interesse, som fra saa mange forskellige Sider skabes om disse Spørgsmaal, vil Tanken om en omfattende Beskyttelse for alle de smaa og svage vokse sig saa stærk, at hvis dette Lovforslag skulde strande, strande paa reaktionær eller konservativ Modstand i dette eller det andet Ting, ville de Tanker i frisindet Retning, som dette Lovforslag bærer Vidne om, blive staaende i Aktualitetens Tegn, og fra Rigsdagssamling til Rigsdagssamling vil man være tvungen til at høre derpaa, lytte til Diskussionen, og en Dag vil man faa en Lovgivning derom, og for hvert Aar, som gaar, vil den blive mere og mere frisindet. Naar Spørgsmaalene om Hustugt, om de slette Boligforhold for Tjenestefolk, om aarlige Ferier for dem, om Ret for de fattige Tjenestedrenge og Tjenestepiger først en Gang ere satte paa Dagsordenen, stryges de ikke, de ville blive staaende, til de ere løste, og med disse Spørgsmaals Fremsettelse paa Dagsordenen rejser der sig nye Krav. Ærede Medlemmer ville faa at se, at f. Eks. Handelskommissær, Handelsmedhjælpere, Ekspeditricer, Telefonistinder, Mænd og Kvinder, som ere knyttede til Kontor- og Handelsvirksomhed, som denne Lov ikke vedrører, og som ere stillede blot, saa de mægtige, de rige kunne behandle dem, som de ville, ville komme og sige: Ville I ikke ogsaa lovgive for os, maa vi ikke ogsaa blive beskyttede? Vi staa da overfor Spørgsmaalet — ja, jeg haaber, vi staa overfor det allerede i Dag — om en omfattende og for alle indgribende Beskyttelseslovgivning.

Det ærede Medlem, som talte paa Fler-tallets Vegne (N. C. Jensen), dvælede noget ved den Rejse, Kommissionen havde foretaget for at se paa Boligerne omkring i Landet. Det var nu ikke en saa omfattende Rejse, som det saa ud til efter Bladene. Kommissionen delte sig i forskellige Hold, 3-Mands Hold, som tog ud til Jylland eller Fyn. Paa Sjælland kom vi ikke, der stand-

tede vi, jeg ved ikke hvorfor. Vi vare maaske en Tur nede paa Lolland, men jeg forstaaer ikke, hvorfor vi ikke tog de andre Landsdele med, eller hvorfor vi ikke tog Byerne med. Vi vare i Odense og i Aarhus og delte os altsaa og tog rundt omkring og bad om at faa Lov til at se paa de Kamre eller Værelser, som bleve budte det kvindelige Personale paa Hoteller og Restaurationer, men i København holdt vi op. Da vi naaede til Sjælland, skulde vi ikke rejse mere, og unægtelig forundrede jeg mig over det, men det var mig ikke muligt i Kommissionen at faa Flertal for at fortsætte. Jeg syntes ellers, Arbejdet var saa godt begyndt. Man svarede hertil: Vi have set nok, det er det ene Sted som det andet. Alligevel mente jeg, at det havde en Del Betydning, at vi kom mere ud at se os om. Jeg husker — det har det ærede Medlem, der nys talte, i øvrigt ogsaa erkendt —, at det, at vi kom ud og saa os om, kom til forskellige Landsbyer og kom baade til Godsejere og Gaardmænd og saa deres Pige- og Karlekamre, medførte, at man ikke alene i de Gaarde og Hjem, men rundt omkring i Landsbyerne kom til at tale om den Sag: Tyendekommissionen kommer, hvem skal nu have Besøg af den? Vi slog ned rent tilfældigt. Naar vi kom til en Landsby, vare vi ikke i Forvejen underrettede om, hvor de gode eller de daarlige Karlekamre vare. Ingen vidste sig sikker, men dette gav Anledning til Diskussion, og saa skete der dette, at man fra mange Sider ude paa Landet, selv fra konservativ Side indrømmede, at der var noget i det, og mangen Husbond og Madmoder sagde: Det er forfærdeligt, at de komme her og aflægge Besøg. Og der skete det, som det ærede Medlem nys har givet Udtryk for, at mangen Husbond, idet han skulde vise Kamrene frem, sagde: Jeg har saamænd ogsaa tænkt paa, at der skulde foretages en Forandring. Der trænges alvorligt til det, og jeg tror, jeg skal begynde, naar de Herrer ere rejste. Men der skete noget mere, i hvert Fald noget, som jeg personlig har haft Lejlighed til at erfare, og som var ret interessant. Naar vi kom ind paa en Gaard og bad om Tilladelse til at se Tyendets Opholdsrum, sagde Gaardmanden, navnlig naar det var en Jyde, en sindig Mand: „Ja, det er nu ellers ikke noget at vise Dem, men naar De have saa megen Interesse af at se paa det, kan jeg jo godt vise Dem det. Ville De ikke have en Kop Kaffe?“ „Jo, men vi have ellers travlt“ — vi fik for Resten alt for megen Kaffe paa den Tur, vi vare ude paa. Saa fik vi en Kop